

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 27 października 2022 r.

**w sprawie ustawy o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana
Marii Kolbego**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 7 października 2022 r. ustawy o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, odrzuca tę ustawę.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

UZASADNIENIE

Senat opowiedział się za odrzuceniem ustawy o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, uznając, że brak jest uzasadnienia dla utworzenia tej instytucji. Stanowisko Izby zostało podjęte w następstwie analizy uregulowań ustawy, również w kontekście systemowym i instytucjonalnym. Senat nie podzielił przekonania Sejmu o celowości powołania nowego podmiotu, mającego działać jako państwowa osoba prawna, przede wszystkim ze względu na zadania w/w Instytutu, wysokość środków przeznaczonych na jego finansowanie oraz ich źródła, a także osobę patrona.

Zdaniem Senatu, promowanie języka polskiego, a także jego nauczanie, pozostające w gestii instytucji funkcjonujących od dawna w polskim porządku instytucjonalno-prawnym, ma istotne znaczenie dla rozwoju języka polskiego. Należy wskazać tutaj instytuty Polskiej Akademii Nauk, jak np. Instytut Języka Polskiego, czy też Instytut Adama Mickiewicza, będący państwową instytucją kultury, podległą ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, a także Instytuty Polskie podlegające Ministrowi Spraw Zagranicznych, stanowiące sieć placówek w różnych krajach, pełniących niekiedy funkcję *wydziałów* do spraw kultury w ambasadach Rzeczypospolitej Polskiej. Nie ma wątpliwości, że promują one zarówno kulturę, jak i język polski, czyniąc to w sposób dostosowany do adresata tych działań, oraz dbają o obecność polskiej kultury w życiu społecznym innych krajów. Wymienione podmioty pełnią misję objętą zakresem zadań ustawy o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, utworzenie zaś kolejnej instytucji byłoby powielaniem działalności prowadzonej poza granicami Polski przez kompetentne podmioty. Środki finansowe na działalność Instytutu Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, zdaniem Senatu, pomniejszałyby w sposób faktyczny środki, które mogą służyć wspieraniu przedsięwzięć na rzecz ochrony języka polskiego poza granicami Polski. Nie do zaakceptowania, zdaniem Senatu, jest wskazanie w części dotyczącej źródeł finansowania Instytutu Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, iż „koszty będą skompensowane z oszczędności w wydatkach budżetu państwa w zakresie części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, powstałych w związku ze zmianą organizacji nauczania języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej” (uzasadnienie do projektu druk nr 2588 oraz pkt 6 na str. 4 Oceny Skutków Regulacji – Źródła finansowania).

Ponadto, doceniając heroiczną postawę ojca Maksymiliana Marii Kolbego, którą zasłynął podczas II wojny światowej w obozie koncentracyjnym, oraz szanując w sposób najwyższy jego osobę, Senat uznał, że trudno jest powiązać tę postać z działalnością związaną z językoznawstwem, a tym samym nie można uznać go za adekwatnego patrona instytucji, której celem i zadaniem jest rozwój języka polskiego.